

Raluca TULBURE

Un nou muzeu al păpușilor

O știre venită din îndepărtata Asie, din Pakistan, ne aducea la cunoștință înființarea unui muzeu al păpușilor. O știre care, aparent, putea trece neobservată, pentru că în lume sunt multe asemenea locașuri. Unele dintre ele celebre, cum ar fi cel din Connecticut de la Institutul Ballard sau cel din Atlanta de la Centrul de Artă al Marionetei sau, mai aproape de noi, cel de la Praga de la Institutul Internațional al Marionetei. Însă știrea venită din Pakistan este extrem de importantă, pentru că muzeul deschis în luna ianuarie 2004 este primul din Asia de Sud-Est și are proiecte ambițioase.

Pakistanul este o țară cu o tradiție remarcabilă în domeniul artei animației. Însă lupta pentru supraviețuirea artei și a culturii în fața presiunii religiei și, mai ales, a încercării de a face concesiile minorității fundamentaliste a fost dură, iar apariția muzeului precum și al complexului din care face parte este o victorie extrem de prețioasă.

Muzeul Păpușilor din Lahore este situat într-o clădire de 9000 metri pătrați și are la dispoziție 4 etaje, complexul cuprinzând un teatru în aer liber și o cafenea artistică.

Muzeul își propune să fie un catalizator în păstrarea, conservarea și promovarea tradiției în orice domeniu al artei, în special al artei păpușărești, dar să devină și locul în care toate artele să facă laolaltă casă bună, în așa fel încât tânăra generație să poată face cunoștință cu tot ce este valoros, să beneficieze de moștenirea lăsată de înaintași, dar să și afle cât mai multe de la artiștii și meșterii în vârstă până ce aceștia nu dispar.

În Pakistan nu există o formă de învățământ superior în domeniul artei marionetei și de aceea pe lângă Muzeu vor lua ființă un Institut de pregătire, precum și un atelier pentru teatrul de păpuși. Atelierul va cuprinde 50 de tineri de condiție medie, obiectivul lor fiind acela ca, timp de un an, să studieze modul în care folclorul tradițional influențează arta contemporană a animației. Muzeul va fi o entitate vie, desfășurând un spectru foarte larg de activități: bibliotecă de specialitate cu materiale video, conferințe, ateliere și seminarii, publicații, spectacole de păpuși, festivaluri locale și regionale, promovarea activităților educaționale și conștientizarea valorilor sociale și morale prin teatru.

Nucleul muzeului, dar și al școlii, îl constituie Teatrul „Rafi Peer”, cea mai veche și cunoscută companie din Pakistan. A fost înființat în 1947 de Rafi Peerzada ca un teatru dramatic. În 1974 a căpătat denumirea de Teatru atelier „Rafi Peer” și, de atunci încoace, a produs un număr considerabil de spectacole, unele cu caracter de pionierat și care au dus la dezvoltarea artelor dramatice în Pakistan. Programele sale, produse la intervale regulate și rulate în toată țara, sunt adresate cu precădere copiilor și adolescenților și sunt finanțate de sponsori privați sau din vânzarea билетelor.

De asemenea, Teatrul „Rafi Peer” este organizatorul unor festivaluri de teatru de păpuși, muzică, dans, teatru dramatic, începând din 1992. Peste 1600 de invitați străini din 56 de țări au participat la edițiile acestor festivaluri.

Dintre spectacolele recente două s-au bucurat de succes: *Simple people* (Oameni simpli) și *Magic Paint Brush* (Penelul fermecat). Primul are o tentă filosofică și pornește de la ideea redescoperirii sufletului uman, a iubirii și al toleranței demult uitate de către un om simplu. Publicul trebuie să răspundă la întrebări de genul: despre ce vorbesc păsările atunci când ciripesc, ce le șoptește vântul copacilor de

râd până li se scutură frunzele, de ce soarele răsare și face același drum zi de zi? Întrebări simple, nu?, pe care și un copil le știe. Așa e oare? Al doilea spectacol amintit este povestea unui băiat sărac, dornic de a deveni artist. Sărăcia nu-i permite să-și urmeze visul și trebuie să facă altceva pentru a-și câștiga existența. O zână bună îi dăruiește un penel fermecat. Tot ce desenează prinde viață. A desenat la cererea împăratului un vapor, o mare cu valuri atât de mari că l-au înghițit pe suveranul cel tiran. Spectacole educative și pline de învățăminte.

În 2004, prima persoană care va ține cursuri de pregătire profesională la Muzeul păpușii din Lahore va fi Elisabetta Potasso. În Italia, ea este fondatoarea unei Academii de Arte frumoase, care oferă diplome în pedagogia păpușii.

Dintre cei care se ocupă de soarta Teatrului „Rafi Peer“, Secțiunea păpuși aminti pe Salmaan Peerzada (scriitor și regizor, cu studii în Anglia, laureat al Premiului națiunilor la Taormina), Usmaan Peerzada (actor, regizor, producător), Imraan Peerzada (actor, scriitor, păpușar, fotograf, nominalizat la Festivalul de film de la Toronto), Faizaan Peerzada (actor, păpușar, pictor, director artistic al Festivalului internațional de păpuși, președinte UNIMA Pakistan).

Iată cum deschiderea Muzeului păpușilor din Lahore în anul în care UNIMA aniversază 75 de ani existență (la Congresul de la Praga din 1929, România a fost una dintre țările fondatoare) a devenit o știre importantă pentru breaslă și dovedește pasiunea și devotamentul inițiatorilor proiectului care au reușit, în condiții economice și politice nu dintre cele mai bune, să lupte și să câștige o bătălie pentru artă.

